

G CONSELLERIA
O AFERS SOCIALS
I ESPORTS
B CONSORCI RECURSOS
/ SOCIOANITARIS
I ASSISTENCIALS
ILLES BALEARS

CRITERIS PER A L'ELABORACIÓ DEL PROJECTE D'UN CENTRE DE DIA

I.- INTRODUCCIÓ GENERAL

En el present document figuren els criteris de disseny i solucions constructives que s'han de tenir en compte en la redacció del projecte d'un **Centre de Dia de 30 places**.

II. CRITERIS GENERALS PER A L'ELABORACIÓ DEL PROJECTE

La configuració dels espais que conformen aquest centre de dia, han de servir d'ajuda per facilitar un **entorn compensatori al de la llar**, adequat a les necessitats d'assistència, afavorint la recuperació i el manteniment de l'autonomia dels usuaris.

La proposta ha de garantir que es disposi del material i l'espai necessari perquè totes les persones puguin realitzar totes les activitats que requereix la seva situació i que tot el material del que disposem tingui un ús real i eficient per a les persones que conviuen dins el centre.

Per això, a més de les condicions específiques de dimensions i usos de l'immoble, és una necessitat d'aquesta administració assegurar que **l'edifici s'adapta a totes les persones amb les seves diferències**.

La solució presentada no només ha de garantir el compliment de la normativa vigent, en matèria d'eliminació de barreres arquitectòniques, de conciliació familiar i de no discriminació de les persones, sinó que ha de ser pionera quant a les millores estructurals que garanteixen aquest drets, assegurant a la vegada que la lògica dels recursos emprats pels treballadors i les persones que utilitzen els equipaments estiguin en les millors condicions d'ús i feina.

Sota aquesta lògica, els tècnics projectistes podran proposar alternativament altres solucions o millores que considerin apropiades dins de l'àmbit de les normes que són d'aplicació. Aquest document no les substitueix en cap cas.

El projecte també ha de **garantir l'optimització dels recursos energètics** mitjançant la inclusió de paràmetres d'eficiència energètica i altres criteris ambientals. Per tot això s'hauran de valorar les aportacions en matèria de control

energètic, aïllaments tèrmics i generació d'energies alternatives que arribin més enllà dels mínims establerts en el Codi tècnic de l'edificació i la resta de la normativa vigent i que per tant han de ser enteses com a una millora del projecte.

S'han de tenir en compte les aportacions en matèria de **defensa i captació solar passiva** i les encaminades a reduir les aportacions de CO₂ a l'atmosfera al llarg de tot el procés tant de fabricació com de vida de l'edifici.

Com a resultat del dit anteriorment, les propostes presentades hauran de disposar d'apartats específics que contemplin las millores realitzades, més enllà de les normatives d'obligat compliment, tant en matèria d'adequació de l'edifici a totes les persones com en matèria de medi ambient.

Les característiques de la licitació, contractació i execució de l'obra pública, obliguen a que tot el procés constructiu, començant per la concepció i redacció del projecte i acabant en l'execució de l'obra, sigui especialment rigorós en totes les seves etapes. Les xifres que es fixen pel centre en el Programa de Necessitats (superfícies d'espais i locals), es consideren útils i s'hauran de respectar, no podent fer mai espais amb una superfície menor i tenint en compte que disposar superfícies superiors provoquen increments de pressupost.

II.A.- CRITERIS DE DISSENY DELS EDIFICIS

a) Generals

El Centre de dia, que es planteja com a servei autònom amb capacitat per a 30 persones, és un servei d'acollida diürna i recolzament, amb finalitat terapèutica i rehabilitable durant un determinat nombre d'hores al dia, així com d'assistència a les activitats de la vida diària per un grup d'usuaris.

Donada l'escassa mobilitat general dels usuaris, les estàncies es disposaran de manera que el desplaçament cap a les diferents activitats sigui mínim. Per tant, serà preferible que la sala de descans i la sala polivalent estiguin situades de manera contigua i que en cap cas s'hagi de mobilitzar als grups d'usuaris a l'ascensor per realitzar les diferents activitats col·lectives. A priori, la solució més raonable és la d'ubicar totes les estàncies que utilitzaran els usuaris del centre a la planta baixa, evitant així desplaçaments verticals.

Condicions de les estances que conformaran el centre de dia:

ESPAI DE RECEPCIÓ

És un espai important perquè és el lloc on es realitza la comunicació diària entre els treballadors i les famílies dels usuaris. Haurà de disposar d'espai suficient per col·locar l'abric als usuaris còmodament, intercanviar material e informació i per a l'espera simultània de varis familiars.

ESPAI POLIVALENT

És una sala per realitzar activitats varies tant individuals com col·lectives. Haurà de permetre que els usuaris berenin i mengin dins d'aquest espai.

Tot el mobiliari s'ajustarà a les condicions de persones amb baixa mobilitat i es compondrà de:

- Un armari per guardar el material de feina.
- Unes guixetes individualitzades per a cada usuari.
- Taules centrals componibles amb capacitat pels 30 usuaris.
- Un tauler lateral per a feines individualitzades.
- Un taulell amb una pica.
- Una taulell de suro.
- Un mirall

Serà un aula amb molta il·luminació i ventilada.
S'estima una superfície òptima d'uns 65 m².

SALA DE DESCANS

Aquesta sala pot estar separada de l'anterior per tancaments mòbils que permetin una major flexibilitat d'ús del Centre.

Sempre que sigui possible, s'allargaran cap a l'exterior mitjançant terrasses assolellades i protegides del vent.

Estarà equipada amb una cadira gerontològica per a cada usuari, col·locades de manera adient per a la composició del conjunt.

Serà un espai amb molta il·luminació i ventilat.
S'estima una superfície òptima d'uns 55 m².

CUINA

El servei de menjador es realitzarà generalment mitjançant càtering, no obstant la cuina haurà de complir totes les condicions legals per ser utilitzada pel centre per a l'elaboració de dinars o berenars de manera habitual: pastissos, festes, cursos de cuina, etc.

Estarà formada per:

- Una taula de feina per a preparació amb tres àmbits i amb accés.
- Zona de rentavaixelles, tenint en compte que el rentavaixelles serà de tipus industrial de petites dimensions, el qual evacua l'aigua per gravetat.
- Àrea de cuina organitzat preferentment en illa.

- Office per a la distribució del dinar.

Disposarà d'un office amb espai per manipular els carros calents.

Es posarà especial atenció a la disposició dels elements asèptics i de neteja que preveu la normativa de les cuines dels menjadors col·lectius.

També es veurà condicionada la instal·lació d'equips de màquines de preparació, cocció i neteja, així com dels líquids d'alimentació. Específicament s'haurà de preveure un pas de 60 cm pel conducte extractor de la campana de fums de l'equip de cocció.

S'estima una superfície útil de 20 m².

BANYS ADAPTATS

Almenys hi haurà dos banys equipats amb un lavabo, un inodor i una dutxa geriàtrica, adaptats per a persones amb mobilitat reduïda.

Aquestes dependències estaran dissenyades per a que dos treballadors puguin netejar còmodament a un usuari completament.

Es dimensionaran els aparells adaptats a l'ús de persones amb mobilitat reduïda i es preveurà que a les zones de bany es pugui maniobrar amb una llitera - dutxa de 76x190 cm i amb una grua.

Tots els banys disposaran d'avisadors d'alarma connectats a la unitat de control.

És necessari una bona ventilació i il·luminació, si pot ser natural, per garantir les condicions higièniques d'aquests banys comuns.

El paviment d'aquests banys estarà impermeabilitzat, l'accés a la dutxa serà a nivell de paviment i es garantirà una correcta evacuació d'aigua, ja sigui amb la formació de pendents o amb la formació d'una cubeta i una reixa a nivell del paviment.

Es recorda que les portes dels serveis higiènics que continguin inodor o dutxa no podran obrir directament a una sala i que hauran de disposar de mecanismes d'obertura tals que permetin l'accés des de l'exterior en el supòsit de que la persona usuària del servei sofreixi una caiguda dins de l'espai d'obertura de la porta.

S'estima una superfície útil de 10 m² per cada bany.

VESTUARI DEL PERSONAL I BANY PEL PERSONAL

Haurà d'existir espai suficientment ampli perquè els treballadors puguin canviar-se de roba en cas de tacar-se per indisposicions dels usuaris. A més d'un espai sec amb guixetes individuals i un seient per canviar-se, haurà de disposar de bany amb un inodor, un lavabo i una dutxa. El bany podrà ser compartit pels dos vestuaris.

Els vestuaris hauran de ser adaptats per a persones amb mobilitat reduïda.

S'estima una superfície útil de 10 m² per vestuari i de 5 m² per al bany.

DESPATXOS

Hi haurà un despatx per a l'ús de la direcció del centre, equipat amb taula de despatx i cadires. Tindrà una superfície útil d'uns 10 m².

Els espais d'atenció mèdica contindran un punt d'aigua amb un lavabo. Serà d'uns 10m² i podrà contenir un lavabo d'uns 4m², que es podrà compartir amb la sala de cures.

SALA DE CURES

Estarà equipada amb una taula de despatx, dues cadires, un armari d'utensilis clínics i un llit d'exploració. L'espai tindrà unes proporcions que permetin moure els usuaris amb poca mobilitat amb l'ajuda d'una grua. Contindrà un punt d'aigua amb un lavabo.

Tindrà una superfície útil d'uns 10 m².

SALA DE FISIOTERÀPIA

Aquesta sala tindrà unes bones condicions d'il·luminació i ventilació. Les seves proporcions permetran l'òptima col·locació dels aparells per dur a terme les activitats pròpies d'aquesta sala.

És convenient preveure un espai diferenciat i amb prou independència que contingui una llitera per poder realitzar tractaments personalitzats. La mobilitat en aquest espai de l'usuari s'ha de poder realitzar amb una grua.

Tindrà una superfície aproximada d'uns 40m².

SALA DE PERSONAL

El centre disposarà d'un espai propi per a l'estança de personal, que contingui una taula i un petit espai d'office i gelera. La seva superfície serà d'uns 10m².

ALTRES

L'altura lliure sobre la superfície útil de les estances principals ha de ser com a mínim de 2,50 m.

APARCAMENT

S'hauran de tenir en compte les places mínimes d'aparcaments exigides per la Normativa Subsidiària de l'Ajuntament corresponent. Aquestes places es poden situar tant a l'exterior com a l'interior de l'edifici.

El centre haurà de preveure l'espai necessari destinat a l'aturada d'ambulàncies o transport especial de recollida dels usuaris del centre. Aquest accés haurà de ser còmode i, sempre que sigui possible, protegit de les inclemències del temps.

b) Mesures mediambientals

Calefacció: Sistema de regulació de calefacció amb circuits independents:

- Per orientació
- Per usos horaris

Recollida d'aigües pluvials per a usos de:

- Contraincendis (sistema de BIES si és necessari)
- Instal·lació de regadiu si el centre disposa de jardí propi.

Col·lectors solars per a l'aportació d'aigua calenta sanitària:

S'instal·laran plaques solars combinades amb el sistema tradicional de producció d'ACS del centre per atendre la demanda, aquest sistema complirà amb la legislació vigent especialment amb el que respecta a la legionel·la.

Electricitat:

Els equips d'il·luminació hauran de ser de baix consum i amb equips electrònics de control.

Climatització:

Compliment del RITE (Reglament d'Instal·lacions Tèrmiques en Edificis) i del que s'estableix al CTE.

Tractament de l'aigua:

Tenint en compte les característiques altament incrustants, superior a 400 mg/litre de CO₃Ca₂, de l'aigua sanitària habitualment utilitzada, s'ha de projectar

la dosificació d'un producte inhibidor de la incrustació (concentrat de polifosfats en qualitat alimentària amb additius conservants innocu).

El sistema a projectar ha d'incloure:

- un comptador d'impulsos, dotat d'emissor
- una bomba dosificadora
- un dipòsit d'emmagatzematge del producte
- un agitador manual
- un regulador de nivell de mínima
- accessoris i instal·lació elèctrica associada.

c) Elements de comunicació: portes, passadissos, ascensors, rampes, escales i baranes

S'haurà de tenir en compte la mobilitat reduïda que poden presentar molts del usuaris a l'hora de fer desplaçaments dins el centre i a l'hora de l'evacuació de l'edifici.

Totes les mesures hauran d'estar supeditades al compliment de la normativa vigent en matèria de supressió de barreres arquitectòniques i de protecció contra incendis i al Codi Tècnic de l'Edificació en general i qualsevol altra normativa que li sigui d'aplicació.

d) Normativa de paràmetres dimensionals

El projecte desenvoluparà el programa funcional per al dimensionant dins de les Ordenances de l'edificació contingudes en el Planejament Municipal vigent.

Pel dimensionat mínim exigible així com les característiques específiques del programa de la residència la normativa general aplicable és:

- Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears (BOIB 18 de juny de 2009, núm. 89/2009, pàg 5).

- Llei 14/2001 de 29 d'octubre, d'atribució de competències als Consells Insulars en matèria de serveis socials i seguretat social. (BOIB 10 de novembre de 2001, núm. 135/2001, pàg. 17236).

- Decret 10/2013, de 28 de febrer, pel qual es fixen els principis generals del Registre Unificat de Serveis Socials de les Illes Balears i dels procediments per a l'autorització i acreditació de serveis socials, i es regulen la secció suprainsular del registre i els procediments per autoritzar i acreditar serveis socials d'àmbit suprainsular (BOIB 2 de març de 2013, núm. 30/2013, pàg. 9836).

Modificat pel Decret 66/2016, de 18 de novembre, pel qual s'aprova la Cartera bàsica de serveis socials de les Illes Balears 2017-2020 i s'estableixen principis generals per a les carteres insulars i locals. (BOIB 19 de novembre de 2016, núm. 146/2001, pàg. 34721).

- Decret 123/2001 de 19 d'octubre, de definició i regulació de les condicions mínimes d'obertura i funcionament dels centres i serveis per a persones majors, tant públics com privats, ubicats en el territori de les Illes Balears. (BOIB nº130 de 30 d'octubre de 2001).

- Per a l'accessibilitat el projecte haurà de complir el que s'estableix a la Llei 8/2017, de 3 d'agost, d'accessibilitat universal dels Illes Balears, així com l'establert en el CTE en tots els aspectes que són d'aplicació al centre.

- Per a les zones de menjador i per a la cuina i els seus annexos es preveurà l'indicat sobre aquest tema en el Reial decret 3484/2000, de 29 de desembre, pel qual s'estableixen les normes d'higiene per a l'elaboració, distribució i comerç de menjars preparats, en la revisió vigent des de 08 de Març de 2011. També es tindrà present el que es desenvolupa a la «Guia de pràctiques correctes d'higiene per a l'elaboració i servei de menjars» elaborada per la Direcció General de Salut Pública i Participació de la CAIB i publicada el 18 d'agost de 2003. Fonamentalment en el seu «Capítol 4. Condicions generals dels locals, equips i utensilis».

Els esquemes d'inici de les instal·lacions i les sales es dimensionaran respectant els criteris fixats per les reglamentacions sectorials que corresponen en cada cas i també d'acord amb les prescripcions específiques previstes per a l'obtenció de la llicència municipal per l'exercici de les activitats en el centre.

e) ALTRES REQUISITS

ALTRES REQUISITS I CONDICIONS MÍNIMES	
El material de totes les àrees serà de paviment impermeable i antilliscant	
Els centres hauran de complir:	<ul style="list-style-type: none">- normativa vigent en matèria d'accessibilitat i eliminació de barreres arquitectòniques- condicions d'evacuació, senyalització i instal·lació determinades per la normativa vigent de protecció contra incendis
Condicions dels passadissos	<ul style="list-style-type: none">- amplada > o igual 1,20m- passamans de recolzament continu a 0,90m d'alçada
Alçada lliure mínima sobre la superfície útil de les peces principals 2,50m	
Condicions de les escales interiors:	<ul style="list-style-type: none">- oferir esglaons amb una configuració segura de la petja i la contrapetja, senyalitzats adequadament, especialment si n'hi ha pocs.- tindran amplària suficient per al pas simultani de dues persones.- tindran una barana situada a una altura de 0,90 m.- la barana es prolongarà mínim 0,45 m a l'inici i final.- l'amplària de les baranes serà de 0,05m.- les de llarg recorregut estaran dividides en replans com a àrees de descans.
Hauran de complir els requisits legals vigents de salubritat i seguretat higiènica especialment els referits a:	<ul style="list-style-type: none">- instal·lacions d'aigua freda i calenta- instal·lacions elèctriques.- eliminació d'aigües residuals i eliminació de fums.- instal·lació de calefacció i d'aire condicionant, si n'hi ha.- menjadors col·lectius.- desinfecció, desinsectació i desratització.- sistema de crida d'urgències i comunicació amb l'exterior.- la prevenció de risc laborals i les condicions de seguretat i salut en els llocs de treball.

Es garantirà una temperatura no inferior a 20 graus. Els elements de calefacció disposaran de protectors per evitar cremades per contacte directe o prolongat.

Les pintures de les parets seran de colors clars.

Tant el mobiliari fix com el mobiliari mòbil del centre s'hauran d'ajustar a les condicions anatòmiques i a les discapacitats de les persones usuàries.

Les finestres hauran d'estar situades preferentment a una altura que permeti la visibilitat en posició d'assegut i que garanteixi la seguretat en el sistema d'obertura i tancament, com també la il·luminació i la ventilació adequades.

Dimensions orientatives per a 30 places

Taula de dimensions orientatives que hauran de complir els centres d'estances diürnes realitzats pel Consorci de Recursos Socio-sanitaris i Assistencials de la Conselleria de Serveis Socials:

CONDICIONS MATERIALS I ARQUITECTÒNIQUES ESPECÍFIQUES				
ESTANCES	SUP. MÍN. DECRET	SUP. MÍN. RECOMANABLES	DOTACIÓ MÍNIMA	OBSERVACIONS
Espai de recepció		20 m ²	-	Guixetes pels usuaris
Espai polivalent	1,8 m ² /plaça	65 m ²	-	Per a realització de les diferents activitats individuals i en grup
	54 m ²			
Sala de descans	Espai per cadira	55 m ²	- una cadira gerontològica per a cada usuari	Convenient pròxima a la sala polivalent
Cuina	-	20 m ²	-	Servei propi o contractat. Si el servei té cuina pròpia haurà de complir totes les condicions legals
Bany adaptats geriàtrics	1 bany/15 usuaris	10 m ² / bany	- lavabo - inodor - dutxa a nivell de paviment - timbre emergència	Són banys adaptats
Vestuaris Personal Lavabo treballadors		Vest. H 10 m ² Vest. D 10 m ² Lavabo 5 m ²	- guixetes - lavabo - plat de dutxa	Adaptats per a persones amb mobilitat reduïda
Bany general	-	4 m ²	- accessible pels dos costats	Haurà de servir per a ús públic i del personal
Despatx Mèdic	-	10 m ²	- presa d'aigua freda i calenta	-
Sala de cures	10 m ²	10 m ²	- presa d'aigua freda i calenta	Pot ser annexa al despatx mèdic
Despatx direcció	10 m ² (mínim 1)	10 m ²	-	Un despatx pels diferents professionals
Fisioteràpia	-	40 m ²	-	-
Sala personal	-	10 m ²	-	-
Magatzem	-	5 m ²	-	-
Circulacions e instal·lacions		40 m ²	-	-
Total superfície útil				334 m ²
Total superfície construïda (20 % de la sup. útil)				400,80 m ²